KINDERTIJD
Blad voor en door begeleiders van jonge kinderen

SUGGESTIES EN TIPS
Kindertijd als leermateriaal
VOOR GEBRUIK

VERTROUWEN IN JEZELF, DE ANDER EN JE OMGEVING

Vertrouwen in jezelf, de ander en je omgeving

In een veilige, uitnodigende ruimte ontdekken kinderen hun lichaam én hun grenzen. Ze klimmen, springen en kruipen vol vertrouwen – of met een beetje hulp van hun begeleider. Want in elk stapje, elke sprong en elke glimlach groeit iets groots: zelfvertrouwen.

Rituelen bij de start

'Een hechte en duurzame vertrouwensband opbouwen is essentieel'

Lees meer in de Connect Gazet

Bewegingsvrijheid

In deze **pedagogische bijlage bij *Kindertijd* 21** vind je als leraar, docent of coach tips en suggesties bij het artikel *Vertrouwen in jezelf, de ander en je omgeving*.

Dit artikel beschrijft hoe bewegen verbonden is aan het welbevinden van kinderen. Een veilige en warme omgeving helpt kinderen via beweging en via rituelen om vertrouwen, lichaamsbesef en zelfvertrouwen te ontwikkelen, zodat ze hun wereld durven verkennen.

Volgende suggesties bieden inspiratie om het artikel te gebruiken in je les of coaching:

- Vertrouwen in jezelf én in de ander: waarom en hoe?
  Aan de hand van het artikel verken je met medewerkers of leerlingen wat je doet om een veilige en warme omgeving voor kinderen te creëren, hoe je dit vormgeeft en welke uitwerking dit heeft op de kinderen.
- Zorgzame interacties en een duurzame vertrouwensband tussen begeleiders en kinderen: medewerkers of leerlingen die reeds stage-ervaring hebben, bespreken en analyseren eigen observaties van zorgzame interacties en de vertrouwensband tussen begeleiders en kinderen.
- Bewegingsactiviteiten en psychomotorische activiteiten: wat?

Tot slot vind je lees- en kijktips over hoe je kinderopvang en ontmoetingsplaatsen toegankelijker maakt voor álle gezinnen. Je vindt er ook informatie over hoe dit thema gelinkt is aan het pedagogisch raamwerk en aan de basiscompetenties van een kinderbegeleider.

1. VERTROUWEN IN JEZELF ÉN IN DE ANDER: WAAROM EN HOE?

Werkvorm: groepsgesprek

Laat de leerlingen/medewerkers het artikel *Vertrouwen in jezelf, de ander en je omgeving* lezen. Vraag hun om in het artikel met een marker aan te duiden wat ze inspirerend vinden in de beschreven praktijk.

- Wissel hierover eerst uit.
- Bespreek vervolgens hoe je als begeleider zorgt voor een veilige en warme omgeving.

Onderstaande vragen kunnen daarbij inspiratie bieden.

- Hoe kan je als begeleider kinderen een gevoel van geborgenheid geven en zich veilig laten voelen in de groep? Er staan enkele voorbeelden in het artikel. Kan je zelf enkele ideeën uitwerken?
- Welke rituelen kan je nog bedenken om kinderen met elkaar te verbinden en vriendschappen te versterken?
- Welke bewegingsactiviteiten kan je als begeleider nog organiseren om het zorg dragen voor elkaar te stimuleren?

Tip
Kies een partner uit de groep. Test meerdere bewegingsoefeningen uit waar vertrouwen in de ander centraal staat. Denk daarbij bijvoorbeeld aan:

- zich door de ruimte bewegen, waarbij de ene persoon geblinddoekt is en de andere de gids;
- zich zittend of staand achterover laten vallen, wetend dat de andere persoon je zal opvangen;
- de hele groep loopt kriskras door de ruimte. Waar let je op?

2. ZORGZAME INTERACTIES EN EEN DUURZAME VERTROUWENSBAND TUSSEN BEGELEIDERS EN KINDEREN

Werkvorm: groepsgesprek met medewerkers of leerlingen die reeds stage-ervaring hebben

Lees en bespreek het artikel *Vertrouwen in jezelf, de ander en je omgeving* met de leerlingen/medewerkers.

Stel de leerlingen/medewerkers volgende vraag:
Wie kan andere voorbeelden geven van zorgzame interacties tussen begeleiders en kinderen tijdens een bewegingsactiviteit die hij/zij heeft geobserveerd op de stageplaats?

Bespreek die verschillende interacties en reflecteer erover in groep.

3. BEWEGINGSACTIVITEIT VS. PSYCHOMOTORISCHE ACTIVITEIT

Werkvorm: denkoefening & toepassingsopdracht

Hoe zou jij het verschil omschrijven tussen een bewegingsactiviteit en een psychomotorische activiteit? Schrijf daarna voor elk een voorbeeld uit dat je graag wil doen tijdens je stage in de opvang.

Lees- en kijktips

- In de *Connect Gazet* lees je meer over het project 'Connect' en over kinderopvang en ontmoetingsplaatsen toegankelijker maken voor álle gezinnen.
- Samen bewegen is vertrouwen creëren (uit *Flammable*): https://vimeo.com/1164659558
- Bewegingsvrijheid (Emmi Pikler): https://vimeo.com/1164660863

Link met het pedagogisch raamwerk

Een veilige en geborgen omgeving creëren als begeleider om een vertrouwensband te ontwikkelen met de kinderen en hun rijke ontplooiingskansen en beweging bieden, lopen als een rode draad doorheen het pedagogisch raamwerk:

- Zorg dragen voor het welbevinden van elk kind.
- Medewerkers zorgen ervoor dat kinderen zich emotioneel veilig voelen.
- Medewerkers hebben een actieve en stimulerende rol.
- Medewerkers geven kansen op autonomie.
- Medewerkers bieden elk kind geïntegreerde ontplooiingskansen op de vier ervaringsgebieden 'lichaam en beweging', 'ik en de ander', 'verkennen van de wereld' en 'communicatie en expressie'.

Downloadbaar via: https://www.opgroeien.be/aanbod/kinderopvang/voorzieningen/kwaliteit-en-beleidsvoerend-vermogen/memoq.

Link met de basiscompetenties van een kinderbegeleider

- Geeft kansen aan kinderen om hun sociale vaardigheden te oefenen, stimuleert positieve contacten tussen kinderen onderling en stelt grenzen:
    - Zorgt voor een positieve sfeer in de groep.
    - Stimuleert positieve en respectvolle contacten tussen kinderen onderling.
- Herkent de sociaal-emotionele behoeften van het kind en speelt hierop in:
    - Geeft elk kind het gevoel dat het welkom is en erbij hoort.
    - Benadert elk kind op een positieve manier.
- Biedt kinderen een gevarieerde vrije tijd aan, stimuleert hun ontwikkeling en gaat uit van hun talenten en ondernemingszin:
    - Geeft elk kind ruimte om – op de eigen manier en volgend eigen interesses – te spelen of dingen te ondernemen.
    - Speelt mee in speelt in op datgene waarmee het kind bezig is, improviseert, is creatief en expressief.
    - Bevordert zelfstandigheid van de kinderen en helpt enkel wanneer nodig.
    - Biedt activiteiten aan op maat van de kinderen en met een bepaalde uitdaging of moeilijkheidsgraad.
    - Moedigt het kind aan tot initiatief.
- Ondersteunt het kind bij al zijn activiteiten:
    - Werkt op kindhoogte.
    - Neemt deel aan de spel- en bewegingsactiviteiten van de kinderen.
    - Kijkt en luistert naar de kinderen en speelt hierop in.

Een overzicht van alle competenties in de brochure *Begeleiders in de kleuteropvang met kwaliteitslabel*.